

Noktalama İşaretleri

Noktalama işaretleri, yazıda cümleleri ayıran ve anlamı netleştiren işaretlerdir. Bu özetle 13 işaretin kuralını, örneklerini ve 10 soruluk testi bulursun.

1 Cümle Sonu İşaretleri

- Nokta (.): Tamamlanmış cümlenin sonuna konur.
- Soru işareti (?): Cevap bekleyen cümlenin sonuna konur.
- Ünlem (!): Sevinç, korku, şaşkınlık ve seslenmede kullanılır.
- Üç nokta (...): Yarım bırakılan cümlenin sonuna konur.

2 Cümle İçi İşaretler

- Virgül (;): Eş görevli sözcükleri ve sıralı cümleleri ayırır.
- Noktalı virgül (;): Virgüllü grupları birbirinden ayırır.
- İki nokta (:): Örnek ya da açıklamadan önce gelir.
- "ve, veya, yahut" bağlaçlarından önce virgül konmaz.

3 Kesme İşareti

- Özel ada gelen çekim ekini ayırır: Ankara'ya.
- Sayıya gelen eki ayırır: 1923'te.
- Yapım eki ayrılmaz: Ankaralı, Türkçe.
- Çoğul eki ve sonrası ayrılmaz: Türklerin.

4 Tırnak, Ayraç ve Çizgiler

- Tırnak (" "): Aynen aktarılan sözü gösterir.
- Yay ayraç (): Ek açıklamayı gösterir.
- Kısa çizgi (-): Satır sonunda, "arasında" anlamında.
- Uzun çizgi (—): Satır başındaki konuşmalarda.
- Eğik çizgi (/): Adres ve tarihlerde.

5 En Sık 4 Hata

- "Türkler'in" yanlış, "Türklerin" doğrudur.
- Üç noktadan sonra ayrıca nokta konmaz.
- "mi" geçen her cümle soru işareti almaz.
- "ve" bağlacından önce virgül konmaz.

En Çok Karıştırılan İşaretler

İşaret	Ne zaman kullanılır?	Örnek
İki nokta (:)	Örnek ya da açıklama gelecektse	Üç rengi severim: mavi, yeşil, mor.
Üç nokta (...)	Cümle yarım bırakıldığında	Kapıyı açtım ve...
Noktalı virgül (;)	Virgüllü grupları ayırırken	Simit, ayran; kalem, silgi aldım.
Kısa çizgi (-)	"ile, arasında" anlamında	Bursa-İzmir yolu
Uzun çizgi (—)	Satır başındaki konuşmada	— Hazır mısın?

ÇÖZÜMLÜ ÖRNEKLER

Noktalama İşaretleri: adım adım 5 örnek

ÖRNEK 1 VİRGÜL

"Kalemi defteri ve silgiyi çantama koydum." cümlesinde virgül nereye gelir?

- 1 Eş görevli sözcükler: kalem, defteri, silgiyi.
- 2 İlk iki sözcüğün arasına virgül konur.
- 3 "ve" bağlacından önce virgül konmaz.

Cevap: Kalemi, defteri ve silgiyi çantama koydum.

ÖRNEK 2 KESME İŞARETİ

"Türkler'in bayramı yaklaşıyor." cümlesindeki yazım yanlışını düzelt.

- 1 Türk özel addır, "-ler" çoğul ekidir.
- 2 Çoğul eki kesmeyle ayrılmaz.
- 3 Çoğul ekinden sonra gelen "-in" eki de ayrılmaz.

Cevap: Türklerin bayramı yaklaşıyor.

ÖRNEK 3 İKİ NOKTA VE ÜÇ NOKTA

"Çantamda üç şey var() kalem, defter, silgi." ve "Bir de baktım()" boşluklarına ne gelir?

- 1 İlk cümlede örnekler sayılıyor: iki nokta gelir.
- 2 İkinci cümle yarım bırakılmış: üç nokta gelir.
- 3 Üç noktadan sonra ayrıca nokta konmaz.

Cevap: Birinci boşluğa iki nokta (:), ikinci boşluğa üç nokta (...) gelir.

ÖRNEK 4 SORU VE ÜNLEM İŞARETİ

"Eyvah, anahtarı unuttum()" ve "Anahtar sende mi()" cümlelerinin sonuna ne gelir?

- 1 İlk cümle telaş bildiriyor: ünlem işareti gelir.
- 2 İkinci cümle cevap bekliyor: soru işareti gelir.

Cevap: Eyvah, anahtarı unuttum! Anahtar sende mi?

ÖRNEK 5 TIRNAK İŞARETİ

Annenin "Yarın erken kalkacağız." sözünü aynen aktaran cümleyi yaz.

- 1 Aktarılan söz: Yarın erken kalkacağız.
- 2 Söz hiç değiştirilmeden tırnak içine alınır.
- 3 Sözün noktası tırnağın içinde kalır.

Cevap: Annem "Yarın erken kalkacağız." dedi.

MİNİ TEST

Noktalama İşaretleri: 10 soruda kendini dene

Ad Soyad:

Tarih:

Doğru / Yanlış:

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül yanlış kullanılmıştır?
- A) Süt, yumurta ve un aldım. B) Geldim, gördüm, sevdim.
C) Kedi, ve köpek uyuyor. D) Çocuklar, sıraya girin.
2. "Sabah kalktım yüzümü yıkadım kahvaltı ettim." cümlesine kaç virgül gerekir?
- A) 2 B) 1
C) 3 D) 4
3. Aşağıdakilerin hangisinde kesme işareti doğru kullanılmıştır?
- A) İzmir'li B) Türkçe'de
C) Ahmet'ler D) Konya'dan
4. Aşağıdaki sözcüklerden hangisinin yazımı yanlıştır?
- A) Türklerin B) Bursa'lılar
C) Elif'e D) 2019'da
5. "Üç meyve aldım() elma, armut, muz." cümlesindeki boşluğa hangi işaret gelir?
- A) Üç nokta B) İki nokta
C) Virgül D) Ünlem işareti
6. Aşağıdaki cümlelerden hangisi üç nokta ile bitmelidir?
- A) Bugün hava güneşli B) Saat kaç oldu
C) Kapıyı açtım, karşımda D) Yaşasın, kazandık
7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna soru işareti konmaz?
- A) Hava karardı mı eve döneriz
B) Kitabı okudun mu
C) Bu kalem kimin
D) Neden geç kaldın
8. Başkasının sözü hiç değiştirilmeden aktarılırken hangi işaret kullanılır?
- A) Yay ayraç B) Kısa çizgi
C) Eğik çizgi D) Tırnak işareti
9. Satır sonuna sığmayan sözcük bölünürken hangi işaret kullanılır?
- A) Uzun çizgi B) Eğik çizgi
C) Kısa çizgi D) Virgül
10. Satır başına alınan konuşmanın önüne hangi işaret konur?
- A) Uzun çizgi B) Kısa çizgi
C) Eğik çizgi D) İki nokta

Cevap anahtarı

1. C · "ve" bağlacından önce virgül konmaz.
3. D · "-dan" çekim ekidir ve özel addan kesmeyle ayrılır.
5. B · Boşluktan sonra örnekler sayıldığı için iki nokta gelir.
7. A · "mi" burada zaman bildirir, cümle soru sormaz.
9. C · Sözcük hecesinden bölünür ve satır sonuna kısa çizgi konur.
2. A · Üç sıralı cümle iki virgülle ayrılır: kalktım, yıkadım, ettim.
4. B · Yapım eki ve sonrası kesmeyle ayrılmaz: Bursalılar.
6. C · Cümle yarım bırakıldığı için sonuna üç nokta konur.
8. D · Aynen aktarılan söz tırnak içine alınır.
10. A · Uzun çizgi, konuşma çizgisi olarak satır başında kullanılır.

Konunun tam anlatımı ve daha fazla soru:

tahtaapp.com/blog/dersler/6-sinif-turkce-noktalama-isaretleri-konu-anlatimi